

MED TOVORNJAKARJI

Gramex se je preselil...

Kakšen je promet, odkar se je preselil Gramex, kakšne težave imajo in kaj si žele, smo poprašali zasebne avto-prevoznike, ki se že desetletje zbirajo na Kurilniški cesti pred bivšim Gramexom, na mestu, ki je postalo nelegalno a vsem Ljubljancem znano parkirišče "kamion-taxijev"...

Rade Toplič: "Od jeseni, odkar se je preselil Gramex, nam je promet skoraj popolnoma splahnel. Le tu in tam se še kdo spomni na nas in veliko je dni, ko nihče med nami ne naredi niti ene »fure«. Komaj da še zaslužimo za kruh, o kakšnem bogatstvu pa ni niti govora. Morda bi imeli voč prometa in zasluzka, če bi bili bolj organizirani, če bi poskrbeli za reklamo."

Jakob Švarc: "Zasluzka ni več. Letno spravimo skupaj 300 do 400.000 dinarjev bruto, toliko, da se preživimo. Tu smo le še iz navade in zaradi »družbe«. S tovarišem igrava šah, zmagovalec bo plačal malico. Tako si preganjamo dolgčas, saj strank ni in od nikoder. Le tu in tam pride kakšen obrtnik ali pa predstavnik kakšnega podjetja, kjer jim v mrazu ne vžgejo njihovi lastni kamioni. Potem se spomnijo na nas, kot na najcenejšo rešitev."

Jure Milkovič: "Imam svoje redne stranke in pogodbo o stalnih prevozih. Kadar pa sem prost pridem sem, da igram šah s tovariši, ki tu čakajo na morebitne stranke. Tu in tam me kdo tudi najema, večino časa pa preživim za šahovnico. Dela je dovolj, če hočeš delati in se gnati za zaslužkom. Pa to tu ni vse. Včasih je bolj prijetno zaigrati razburljivo par-

tijo šaha, kot pa voziti po zaledenelih cestah."

Ernest Bračun: "Tukaj se zbiramo že dvajset let. Povsod po Jugoslaviji so podobna zbirališča avto-prevoznikov - taxistov, ki so ob vsakem času na voljo stranki za kakršnekoli prevoze. Ljudje so se navadili, kje nas najdejo in zato vztrajamo tukaj."

Rade Toplič

Jakob Švarc

Jure Milkovič

Ernest Bračun

Josip Juras

Milan Omahen

Kakšnih 15 do 18 kamionov vsak dan. Vozimo večinoma po dogovoru saj je cenik še iz preteklega leta, od takrat do danes pa je cena nafte in drugega že močno poskočila."

Josip Juras: "Največ vozimo za obrtnike. Imamo kamione od treh do osem ton nosilnosti in lahko opravimo kakršnekoli prevoz, tudi selitve. Če je treba poskrbimo

no, denimo v Frankfurt. Res pa je, da zadnje štiri, pet let promet stalno pada in da včasih med nami pride do nesporazumov in »nelojalne« konkurence, ko se »borimo« za stranko. Kar glejte, koliko se jih požene k avtomobilu, v katerem se je pripeljala naša »možna« stranka. A od desetih dobi običajno delo le eden." Besedilo in slike: TINE ROM

SOČA OPREMA

Lastna tehnologija - večji izvoz

Med dejavnosti Zavoda za rehabilitacijo invalidov sodi tudi izdelovanje pripomočkov in opreme za rehabilitacijo. S tem se ukvarja temeljna organizacija SOČA OPREMA, ki je že davno prerasla meje ZRI.

"Naš program je dokaj širok od opreme za rehabilitacijo invalidnih ljudi, kamor sodijo tudi elektronski pripomočki, do opreme za bolnišnice in servernih vozilov, ki se uporabljajo v zdravstvu in gostinstvu. Slednje delamo zlasti zato, da bolje izkoristimo kapacitete. Sicer pa kar 80 odstotkov prihodka ustvarimo z opremo za rehabilitacijo in elektrone, le 20 odstotkov pa z bolniško in servisno opremo," nam je povedal Vinko Dobravec, direktor tozda SOČA OPREMA ter dodal, da so lani 44 odstotkov skupnega prihodka dosegli s prodajo na tujih trgih, kar to delovno organizacijo uvršča med pomembnejše izvoznike. Kot pravijo imajo še veliko možnosti za povečanje izvoza, saj so njihovi izdelki plod lastnega znanja, pravtako pa je tudi kvaliteta na svetovni ravni.

Ko smo se pogovarjali s tovarišem Dobravcem o poslovanju in uspehih tega komaj 120-članskega kolektiva, kjer dosežejo nekaj manj kot 4 milijone dinarjev dohodka na zaposlenega in kjer znaša povprečni osebni dohodek okoli 32.000 dinarjev, nam je dejal, da morajo uspeh pripisati načrtnemu vlaganju v razširjeno produkcijo.

Leta 1979 so iz čistega dohodka izdvojili za poslovni sklad komaj 10 odstotkov, leta 1982 že 38,5 odstotkov in lani 50 odstotkov. To jim omogoča zanesljivo in kvalitetno poslovanje tudi v težjih gospodarskih razmerah. In kadar začno pripravljati plan, vedno najprej ugotovijo koliko morajo ustvariti za osebne do-

hodke, amortizacijo in obratna sredstva. To je osnova njihovega plana, ki ga potem, ko je sprejet, vedno tudi realizirajo.

V srednjeročni plan, ki se izteka, so zapisali, da morajo osvojiti proizvodnjo vseh sestavnih delov, ki so jih doslej uvažali. Danes, ko se to obdobje izteka, že ugotavljajo, da so plan skoraj v celoti izpolnili ter da uporabljajo pri svoji proizvodnji že okoli 80 odstotkov domačih materialov. Tistih 20 odstotkov pa predstavljajo razne elektronske komponente, ki jih jugoslovanska industrija še ne izdeluje.

Za doseg visoko zastavljenih planskih ciljev, pa so morali veli-

bam, ki jim z njimi omogočimo gibanje.

Ti in drugi elektronski pripomočki so tudi v svetu predstavljali novost, zato ni čudno, da so mnoge tovarne, ki v tujini izdelujejo podobno opremo kot SOČA OPREMA, začele kopirati njene proizvode. In pri tem ne gre za kakšne zakotne tovarnice, ampak za svetovno znane proizvajalce. Čeprav njihovi prekopirani proizvodi sedaj predstavljajo konkurenco, so v SOČI ponosni, kajti dokazali so, da na področju opreme in pripomočkov za invalide ne zaostajajo za svetovno tehnologijo, ampak jo večkrat celo prekašajo. Njihove proiz-

Vinko Dobravec in Miroslav Vrabč: »Smelo do zastavljenih ciljev«.

ko pozornost posvetiti lastnemu razvoju. Miroslav Vrabč, pomočnik glavnega direktorja ZRI, nam je dejal, da so vsi proizvodi SOČE OPREME plod domačega znanja. K uspešnemu razvoju prispeva nedvomno tudi dejstvo, da se v »hiši« združuje več vrst dejavnosti od medicinske, tehnične do uporabnikov, kar omogoča lažje pretvarjanje rezultatov razvoja v praksi.

Vrabč in Dobravec sta v razgovoru poudarila, da ne smemo prezreti bazičnih raziskav, ki so še kako pomembne. Te raziskave potekajo skupaj z drugimi institucijami kot so denimo Fakulteta za elektroniko in Inštitut Jožef Stefan. Pri taki koncentraciji izkušnje in znanja rezultati niso izostali.

Našim strokovnjakom je uspelo izdelati elektronske pripomočke na osnovi funkcionalne električne stimulacije; pripomočki so namenjeni delno ali popolnoma ohromelim ose-

vode lahko najdemo v trgovinah Italije, Avstrije, ZRN, Kube, Jordanije, nekaterih vzhodnih držav in celo Japonske!

Vsak nov proizvod zahteva določene predstavitve, zato ZRI organizira razne seminarje, na katerih uporabnike in terapevte seznanijo z najsodobnejšo tehnologijo in tehničnimi pomagali za invalide. SOČA OPREMA je tudi edini proizvajalec, ki izdeluje pripomočke za invalide »po meri«, skratka unikatne izdelke za tiste prizadete osebe, ki jim standardni pripomočki ne ustrezajo.

Med novostmi, ki jih bodo letos začeli uvajati v svoj program, sodi tudi prirejanje osebnih avtomobilov in kamionov za invalide voznike. Pravijo, da bodo lahko izpolnili prav vsako željo po še tako zapletenem mehanizmu. Glede na izkušnje, ki jih imajo ter ugled, ki ga ZRI uživa v svetu, jim to lahko verjamemo. JANKO NOVAK

POROČILO POSTAJE MILICE

Več mladinskega kriminala

Preventivno delovanje, ki mu organi javne varnosti posvečajo vedno večjo pozornost, kaže iz leta v leto spodbudnejše rezultate. Tako je bilo v preteklem letu v naši občini zabeleženih 324 kaznivih dejanj, oziroma 15,1 odstotek manj kot v letu 1983. Vseeno pa je še vedno njihovo število dokaj veliko - 1817. »Največje zmanjšanje smo zabeležili pri tatvinah, ki jih je manj za 20,4 odstotka, prav tako je 44 odstotkov manj tudi velikih tatvin«, nam je povedal Henrik Veinhandl, pomočnik komandirja PM Bežigrad. Miličniki te postaje se lahko pohvalijo tudi z dokaj velikim številom raziskanih primerov. To se giblje okoli 55 odstotkov, kar niti ni malo, če vemo, da je od skupnega števila vseh kaznivih dejanj bilo kar 85,7 odstotka takšnih, pri katerih storilec ni bil znan. Večino storilcev so miličniki odkrili sami. Med drugim so izsledili tudi nevarno skupino, ki je izvrševala hujša kazniva dejanja, predvsem tatvine. Ko so miličniki odkrili skupino, so nato raziskali kar 120 kaznivih dejanj, ki jih je storila omenjena tolpa.

Med najtežjimi delikti so lani bili zabeleženi trije umori, pet posilstev, en poizkus posilstva, en primer spolnega nasilja, tri roparske tatvine in pet ropov. Zlasti ropov je manj kar za polovico kot leto poprej. Zato pa se je povečalo prikrivanje kaznivih dejanj. Tu je številka poskočila z 22 v letu 1983 na 50 prikrivanj kaznivih dejanj v lanskem letu.

Med zanimivejšimi primeri, ki so jih obravnavali bežigraski miličniki, sodi tudi ponarejanje denarja, neopravičeno

sprejemanje in dajanje daril (15 primerov) ter zloraba uradnega položaja.

Povečalo se je število kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletniki: 393 so jih zabeležili na postaji milice Bežigrad, od tega so jih 124 storili otroci do 14 let. Čeprav pravijo na postaji milice, da gre porast pripisati zlasti povečani aktivnosti in boljšemu delu miličnikov na terenu, pa lahko vseeno zaključimo, da tako v družini, šoli kot tudi v krajevni skupnosti mladostnikom namenjamo premalo pozornosti, še zlasti tistim, ki odraščajo v neurejenih družinskih razmerah. Znan je primer ženske, ki je silila svojega mladoletnega sina in hčerko, da sta skupaj z njo kradla v trgovinah. Miličniki pa nalete na težave tudi takrat ko žele otrokom pomagati, a jih pri tem ovirajo starši in tako ali drugačen način, istočasno pa tudi zanemarjajo svoje otroke. Zato bo treba v prihodnje nameniti dosti večjo pozornost mladinski kriminaliteti, pri čemer pa bodo pomembno vlogo morale odigrati tudi družbenopolitične organizacije in socialne službe krajevnih skupnosti.

V preteklem letu je upadla tudi število kršitev javnega reda in miru. Zabeleženo je le 571 prekrškov oziroma 186 manj kot leto poprej. Največ - 141 jih je bilo na cestah, 139 v gostinskih objektih in 120 v zasebnih prostorih. Ravno število slednjih je precej naraslo in skorajda ne mine noč, da ne kličejo miličnikov v to ali ono stanovanje, kjer morajo posredovati pri družinskih prepirih.

Največ prekrškov (90 odstotkov) je bilo storjenih pod

Henrik Veinhandl, pomočnik komandirja postaje milice Bežigrad: »Obvoznica je prispevala k povečanju varnosti na bežigraskih cestah«.

vplivom alkohola, in skoraj dve tretjini ponoči.

Ko smo tovariša Veinhandla vprašali o prometni varnosti v preteklem letu, se je strinjal z našo ugotovitvijo, da je obvoznica prispevala k povečanju varnosti na bežigraskih cestah, na katerih je bilo lani 232 nezgod oziroma 63 manj kot leta 1983. Kar 64 jih je bilo na Titovi cesti od podvoza do križišča z Zasavsko cesto. Med križišči pa so najbolj nevarna

križišča Titove z Allendejevo cesto ter Titove s severno obvoznico, prav tako pa še naprej ostaja črna točka znano križišče v Šentjakobu.

Zanimiv je tudi podatek, da je največ nesreč ob četrkih, maja meseca, med 18. in 20. uro, najmanj pa ob nedeljah in torkih. V prometnih nezgodah je lani v naši občini izgubilo življenje šest ljudi, od tega dva pešca. To pa je manj kot v letu 1983. Manj je bilo tudi nesreč v katerih so bili udeleženi otroci. Del zahvale za to moramo vsekakor pripisati miličnikom, ki so v okviru svojega preventivnega delovanja obiskali večino VVO in osnovnih šol, na katerih so tako učencem kot staršem na roditeljskih sestankih posredovali koristne informacije o prometni varnosti.

Vendar pa miličniki ugotavljajo, da je najpogostejši vzrok prometnih nesreč še vedno alkohol, saj je bilo kar 324 udeležencev prometnih nezgod od 515, kolikor jih je naredilo alkohotest, pod vplivom alkohola. Na drugo mesto pa sodi vožnja skozi križišče pri rdeči luči. A. DVORŠAK

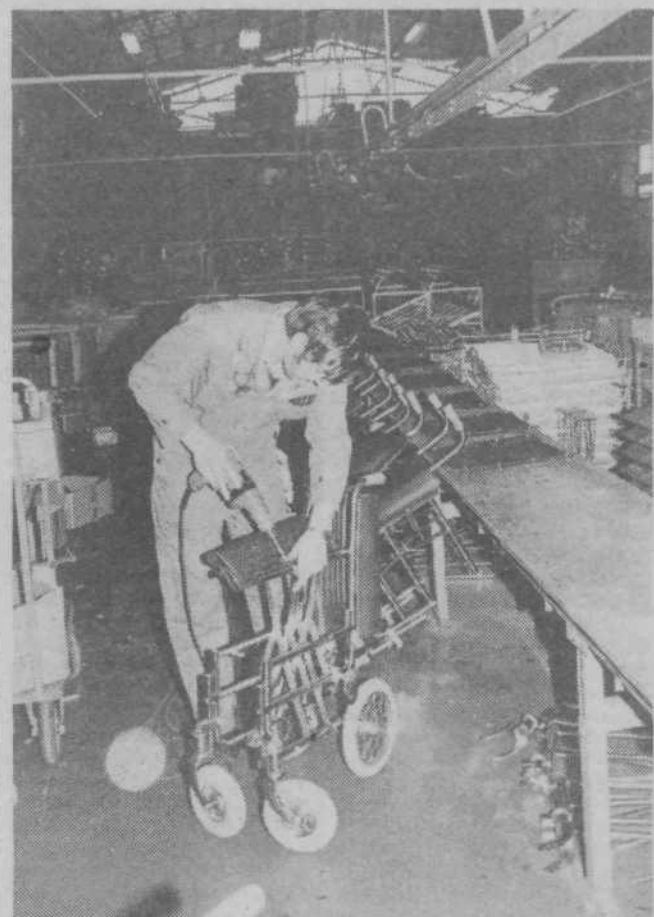
Razpis

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti krajevnih skupnosti občine Ljubljana Bežigrad razpisuje delovno mesto **snažilke** za Družbeni dom Stadion, Staničeva 41.

Pogoji:

- končana osemletka
- eno leto delovnih izkušenj
- zaposlitev za nedoločen čas

Za opravljanje del in nalog naj kandidati pošljejo prijave v KS Stadion, Ljubljana, Staničeva 41 v roku 15 dni od objave v Zboru občanov.

SOČA OPREMA je največji jugoslovanski proizvajalec invalidskih vozilov. Foto: J. N.